

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia

w sprawie szczegółowych warunków udzielania niektórych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną na restrukturyzację

Na podstawie art. 67b § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz.60, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc na restrukturyzację, na podstawie art. 67a i art. 67b § 1 pkt 3 lit. i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, w formie odroczenia terminu płatności podatku lub rozłożenia zapłaty podatku na raty, odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek określonych w decyzji, o której mowa w art. 53a tej ustawy, oraz umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej, wraz ze wskazaniem przypadków, w których ulgi udzielane są jako pomoc indywidualna.
2. Rozporządzenia nie stosuje się do pomocy na restrukturyzację dla przedsiębiorców z sektora hutnictwa żelaza i stali, sektora górnictwa węgla, sektora lotnictwa, przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie rybołówstwa i akwakultury oraz produkcji, przetwórstwa lub obrotu produktami wymienionymi w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

§ 2.

Ileć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) przedsiębiorcy znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej – należy przez to rozumieć przedsiębiorcę spełniającego kryteria określone w przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących udzielania pomocy publicznej²⁾;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635 oraz z 2007 r., Nr 105, poz. 72, Nr 112, poz. 769 i Nr 120, poz. 818.

²⁾ Kryteria te są określone w pkt 9–11 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004, str. 2).

- 2) długookresowej zdolności do konkutowania na rynku - należy przez to rozumieć zdolność przedsiębiorcy do pokrywania kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, w tym kosztów amortyzacji i kosztów finansowych, bez konieczności dalszego wspierania środkami publicznymi;
- 3) planie restrukturyzacji – należy przez to rozumieć plan, pozytywnie zaopiniowany przez właściwy organ przedsiębiorcy, w którym okres restrukturyzacji jest ograniczony do niezbędnego minimum, mający na celu przywrócenie przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkutowania na rynku, w oparciu o restrukturyzację majątkową, finansową, organizacyjną, zatrudnienia lub mającą na celu modernizację lub racjonalizację produkcji, w tym zmianę profilu produkcyjnego;
- 4) pomocy na restrukturyzację – należy przez to rozumieć pomoc przewidzianą w planie restrukturyzacji, udzielaną przedsiębiorcy w celu realizacji procesu restrukturyzacji i ograniczoną do minimum niezbędnego do przywrócenia długookresowej zdolności do konkutowania na rynku, biorąc pod uwagę w szczególności wielkość kosztów restrukturyzacji oraz wielkość i formę udzielanej pomocy;
- 5) pomocy na ratowanie - należy przez to rozumieć ograniczoną w czasie pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcy w celu umożliwienia prowadzenia działalności gospodarczej przez czas niezbędny do dokonania koniecznych analiz oraz opracowania planu restrukturyzacji albo likwidacji działalności;
- 6) załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 - należy przez to rozumieć załącznik I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, str. 141), w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzającym jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju (Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2004, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3, str. 64);
- 7) małym lub średnim przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć odpowiednio małego przedsiębiorcę, w tym mikroprzedsiębiorcę, lub średniego przedsiębiorcę, w rozumieniu art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001;
- 8) grupie kapitałowej – należy przez to rozumieć grupę przedsiębiorców niespełniających kryteriów niezależności określonych w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001.

§ 3.

1. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona przedsiębiorcy spełniającemu łącznie warunki, o których mowa w § 4–13.
2. Pomoc na restrukturyzację stanowi pomoc indywidualną na restrukturyzację w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404), zwanej dalej „ustawą o pomocy publicznej”, podlegającą notyfikacji, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Nie podlega notyfikacji pomoc na restrukturyzację udzielana małemu i średniemu przedsiębiorcy, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:
 - 1) przedsiębiorca jest w trudnej sytuacji ekonomicznej i wykaże, że:
 - a) spełnia kryteria kwalifikujące go do objęcia postępowaniem upadłościowym lub
 - b) w przypadku spółki, w której odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki jest ograniczona, wielkość niepokrytych strat z lat ubiegłych, łącznie z wynikiem finansowym roku bieżącego, przewyższa 50% wartości kapitału zakładowego, w tym wielkość straty w ostatnim roku obrotowym przewyższa 25% wartości tego kapitału, lub
 - c) w przypadku spółki, w której przynajmniej niektórzy wspólnicy w sposób nieograniczony odpowiadają za zobowiązania spółki, wielkość niepokrytych strat z lat ubiegłych, łącznie z wynikiem finansowym roku bieżącego, przewyższa 50% wartości jej kapitału według ksiąg spółki, w tym wielkość straty w ostatnim roku obrotowym przewyższa 25 % wartości tego kapitału;
 - 2) przedsiębiorca nie prowadzi działalności na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja;
 - 3) wartość pomocy na restrukturyzację, o którą ubiega się przedsiębiorca, łącznie z otrzymaną pomocą na ratowanie oraz inną pomocą publiczną przewidzianą w okresie realizacji planu restrukturyzacji, niezależnie od podmiotu jej udzielającego i przeznaczenia, nie przewyższa równowartości 10 mln euro.

§ 4.

Beneficjentem pomocy na restrukturyzację może być przedsiębiorca, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej;

- 2) nie należy do grupy kapitałowej ani nie jest przejmowany przez taką grupę, z wyjątkiem sytuacji, gdy przedsiębiorca wykaże, że jego trudna sytuacja ekonomiczna:
 - a) ma charakter wewnętrzny i nie jest wynikiem nieuzasadnionego podziału kosztów w ramach grupy oraz
 - b) jest zbyt poważna, aby mogła być przezwyciężona przez samą grupę;
- 3) rozpoczął działalność gospodarczą w danej dziedzinie co najmniej trzy lata przed dniem wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy na restrukturyzację.

§ 5.

1. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona, jeżeli:
 - 1) przedsiębiorca nie otrzymał pomocy na ratowanie lub restrukturyzację, lub
 - 2) upłynęło co najmniej 10 lat od daty najpóźniejszego z następujących zdarzeń:
 - a) udzielenia przedsiębiorcy pomocy na ratowanie lub
 - b) upływu okresu restrukturyzacji przewidzianego w poprzednim planie restrukturyzacji, lub
 - c) zaprzestania realizacji poprzedniego planu restrukturyzacji.
2. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona przed upływem okresu 10 lat od udzielenia przedsiębiorcy pomocy na ratowanie, jeżeli pomoc na ratowanie została udzielona przedsiębiorcy w ramach tego samego procesu restrukturyzacji.
3. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona przed upływem okresu 10 lat od udzielenia przedsiębiorcy pomocy na ratowanie, również jeżeli:
 - 1) jest konieczna z powodu nieprzewidywalnych okoliczności, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności oraz
 - 2) minęło co najmniej 5 lat od udzielenia przedsiębiorcy pomocy na ratowanie, po której nie nastąpiło udzielenie pomocy na restrukturyzację, a przedsiębiorca wykazywał długookresową zdolność do konkurowania na rynku.
4. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jeżeli występują wyjątkowe i nieprzewidywalne okoliczności, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności.

§ 6.

1. W przypadku gdy przedsiębiorca nabył aktywa od innego przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc na ratowanie lub restrukturyzację przed zbyciem tych aktywów, pomoc na restrukturyzację może być udzielona, jeżeli upłynął okres 10 lat od wystąpienia u przedsiębiorcy zbywającego aktywa, najpóźniejszego ze zdarzeń określonych w § 5 ust. 1 pkt 2.
2. Pomoc na restrukturyzację może być udzielona przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:
 - 1) zaistniały okoliczności określone w § 5 ust. 2 – 4 lub
 - 2) są spełnione jednocześnie następujące warunki:
 - a) w chwili dokonywania transakcji, nabywający i zbywający aktywa byli przedsiębiorcami spełniającymi kryteria niezależności określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001,
 - b) przedsiębiorca nabył aktywa za wartość godziwą w rozumieniu art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694, z późn. zm.³⁾),
 - c) zbycie aktywów, w tym w toku postępowania upadłościowego lub naprawczego prowadzonego u przedsiębiorcy, który zbył aktywa, nie zostało dokonane w celu uniknięcia zastosowania przepisu ust. 1.

§ 7.

1. Przedsiębiorcy należącemu do grupy kapitałowej, która otrzymała pomoc na ratowanie lub restrukturyzację, może być udzielona pomoc na restrukturyzację, jeżeli upłynęło co najmniej 10 lat od daty najpóźniejszego z następujących zdarzeń:
 - 1) udzielenia grupie kapitałowej pomocy na ratowanie lub
 - 2) upływu okresu restrukturyzacji grupy kapitałowej, przewidzianego w planie restrukturyzacji grupy kapitałowej, lub
 - 3) zaprzestania realizacji przez grupę kapitałową planu restrukturyzacji.
2. W przypadku gdy przedsiębiorca należący do grupy kapitałowej otrzymał pomoc na ratowanie lub restrukturyzację, innemu przedsiębiorcy należącemu do tej grupy, może być udzielona pomoc na restrukturyzację przed upływem okresu, o którym mowa w § 5 ust. 1

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540.

pkt 2, liczonego dla przedsiębiorcy w grupie, który otrzymał pomoc, pod warunkiem, że udzielana pomoc na restrukturyzację nie będzie transferowana do tego przedsiębiorcy.

§ 8.

1. Udział środków własnych przedsiębiorcy w finansowaniu kosztów restrukturyzacji przedsiębiorstwa nie może być niższy niż:
 - 1) 25 % kosztów restrukturyzacji wynikających z planu restrukturyzacji, w przypadku małego przedsiębiorcy;
 - 2) 40% kosztów restrukturyzacji wynikających z planu restrukturyzacji, w przypadku średniego przedsiębiorcy;
 - 3) 50% kosztów restrukturyzacji wynikających z planu restrukturyzacji, w przypadku przedsiębiorcy innego niż mały i średni przedsiębiorca.
2. Środkami własnymi przedsiębiorcy są środki finansowe tego przedsiębiorcy, właścicieli, wspólników lub grupy kapitałowej, do której należy ten przedsiębiorca, w tym środki pochodzące ze sprzedaży majątku lub środki uzyskane od instytucji finansowych lub z innych źródeł na warunkach rynkowych oraz bez udziału pomocy publicznej. Środki własne powinny stanowić rzeczywisty wkład w finansowanie kosztów restrukturyzacji i nie obejmują środków pochodzących z amortyzacji oraz planowanych zysków.

§ 9.

1. Pomoc na restrukturyzację nie może być udzielona, jeżeli:
 - 1) restrukturyzacja przedsiębiorcy jest ograniczona wyłącznie do restrukturyzacji finansowej i nie prowadzi do usunięcia przyczyn powstawania strat;
 - 2) służy finansowaniu nowych inwestycji, z wyjątkiem sytuacji, gdy są one niezbędne dla odzyskania przez przedsiębiorcę długookresowej zdolności do konkutowania na rynku.
2. Przedsiębiorca nie może zwiększać zdolności produkcyjnych w okresie realizacji planu restrukturyzacji.

§ 10.

1. Przedsiębiorca ubiegający się o pomoc na restrukturyzację, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy, składa podmiotowi udzielającemu pomocy plan restrukturyzacji zawierający elementy określone w:
 - 1) części III.8.B pkt 2.2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999

ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 4, str. 3), zwanego dalej rozporządzeniem Komisji (WE) nr 794/2004, w przypadku pomocy indywidualnej na restrukturyzację, o której mowa w § 3 ust. 2, lub

- 2) części III.8.A pkt 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004, w przypadku pomocy, o której mowa w § 3 ust. 3.
2. Przedsiębiorca ubiegający się o pomoc indywidualną na restrukturyzację, o której mowa w § 3 ust. 2, wraz z planem restrukturyzacji, składa również kopię analizy rynku, na którym prowadzi działalność gospodarczą, spełniającej wymogi określone w części III.8.B pkt 2.1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004.
3. Jeżeli plan restrukturyzacji przewiduje uzyskanie pomocy na restrukturyzację również od innych podmiotów, przedsiębiorca składa podmiotowi udzielającemu pomocy, kopie opinii o możliwości udzielenia pomocy, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy o pomocy publicznej.
4. Udzielenie pomocy na restrukturyzację jest równoznaczne z akceptacją planu restrukturyzacji przez podmiot udzielający pomocy.

§ 11.

1. Plan restrukturyzacji przedsiębiorcy innego niż mały przedsiębiorca lub przedsiębiorcy prowadzącego działalność na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, powinien określać środki wyrównujące zakłócenia konkurencji na rynku, w szczególności polegające na zbyciu aktywów, ograniczeniu zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku.
2. W przypadku, gdy Komisja Europejska nakaze przedsiębiorcy całkowitą redukcję zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku w zakresie działalności prowadzonej na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, pomoc na restrukturyzację przeznaczona na tę działalność może być wykorzystana wyłącznie na pokrycie kosztów likwidacji tej działalności, w tym kosztów pomocy socjalnej dla zwalnianych pracowników lub kosztów rekultywacji terenu likwidowanego przedsiębiorstwa.
3. Środki wyrównujące zakłócenia konkurencji na rynku powinny być proporcjonalne do wielkości przedsiębiorcy i jego pozycji na rynku.

4. Nie stanowią środków wyrównujących zakłócenia konkurencji na rynku działania polegające na likwidacji lub ograniczeniu działalności przedsiębiorcy, które są konieczne ze względu na straty, jakie ta działalność przynosi.
5. Przedsiębiorca inny niż mały przedsiębiorca, ubiegający się o pomoc na restrukturyzację, jest zobowiązany do złożenia oświadczenia, że w okresie restrukturyzacji nie będzie korzystał z pomocy publicznej innej niż pomoc w ramach wyłączeń grupowych lub występując o taką pomoc publiczną, poinformuje podmiot udzielający pomocy, że jest w trakcie restrukturyzacji.

§ 12.

1. Plan restrukturyzacji powinien zostać zrealizowany zgodnie z jego założeniami.
2. Zmiana postanowień planu restrukturyzacji, w tym przewidywanej w nim pomocy na restrukturyzację, jest możliwa, jeżeli:
 - 1) zmieniony plan nadal prowadzi do osiągnięcia przez przedsiębiorcę długookresowej zdolności do konkurowania na rynku oraz
 - 2) w przypadku obowiązku określenia w planie restrukturyzacji środków wyrównujących zakłócenia konkurencji na rynku, o których mowa w § 11 ust. 1:
 - a) zwiększenie kwoty pomocy wiąże się z rozszerzeniem tych środków,
 - b) planowane ograniczenie lub opóźnienie we wdrażaniu tych środków następuje z przyczyn niezależnych od przedsiębiorcy i wiąże się z odpowiednim zmniejszeniem kwoty pomocy.

§ 13.

Warunkiem udzielenia pomocy indywidualnej na restrukturyzację, o której mowa w § 3 ust. 2, jest zobowiązanie się przedsiębiorcy do przekazywania do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminach określonych w decyzji Komisji Europejskiej, informacji o realizacji planu restrukturyzacji, spełniającej wymogi określone w przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących udzielania pomocy publicznej⁴⁾.

⁴⁾ Zakres informacji określono w pkt 50-51 Wytocznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004, str. 2).

§ 14.

Pomoc na restrukturyzację, na warunkach określonych w rozporządzeniu, może być udzielana do dnia 31 grudnia 2007 r.

§ 15.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Akceptuję:.....

(Nadzorujący Członek Kierownictwa MF)

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 67b § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia z 1997 roku - *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2005r. Nr 8, poz.60, z późn. zm.). Celem rozporządzenia jest określenie szczegółowych warunków udzielania pomocy na restrukturyzację, na podstawie Ordynacji podatkowej, dla przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, wraz ze wskazaniem przypadków, w których ulgi udzielane są jako pomoc indywidualna.

Zgodnie z przepisami UE, udzielanie pomocy na restrukturyzację, co do zasady, podlega notyfikacji Komisji Europejskiej, a pomoc nie może być udzielona do czasu wydania zgody przez Komisję (art. 88 TWE). W prawie polskim procedura notyfikacji została uregulowana w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 Nr 59, poz. 404), której przepisy mają zastosowanie, ilekroć w projekcie rozporządzenia jest mowa o notyfikacji.

Równocześnie, *Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw* (Dz. U. UE C 244 z 1.10.2004) przewidują w pewnych przypadkach możliwość udzielania małym i średnim przedsiębiorcom pomocy na restrukturyzację bez notyfikacji, jeżeli pomoc ta jest udzielana zgodnie z wcześniej zatwierdzonym przez Komisję programem pomocowym.

Pierwotny projekt rozporządzenia, który łącznie z podstawą prawną udzielania pomocy w formie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (obecnie art. 67a i art. 67 b § 1pkt 3, lit. I ustawy - *Ordynacja podatkowa*) stanowił program pomocowy, został zgłoszony do Komisji Europejskiej w ramach procedury przejściowej w 2004 r., przed dniem akcesji. Komisja wyraziła zgodę na przyjęcie ww. programu dla małych i średnich przedsiębiorców, pod warunkiem jego dostosowania do (wówczas nowych) Wytycznych wspólnotowych.

W konsekwencji, niniejszy projekt rozporządzenia określa szczegółowe warunki udzielania pomocy na restrukturyzację (zgodne z Wytycznymi wspólnotowymi), wskazując:

- przypadki, w jakich pomoc stanowi pomoc indywidualną na restrukturyzację podlegającą notyfikacji – pomoc ta udzielana jest dużym przedsiębiorcom, jak również niektórym małym i średnim przedsiębiorcom, którzy nie spełniają warunków przewidzianych w § 3 ust. 3 (m.in. przedsiębiorcy działający na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, przedsiębiorcy wnioskujący o pomoc powyżej 10 mln euro);

- warunki, które muszą spełnić mali i średni przedsiębiorcy, aby otrzymać pomoc na restrukturyzację bez konieczności jej zgłaszania do Komisji Europejskiej (§ 3 ust. 3).

Warunki udzielania pomocy na restrukturyzację, określone w § 4-13 rozporządzenia, są zgodne z Wytycznymi wspólnotowymi i obowiązują odpowiednio w przypadku pomocy podlegającej obowiązkowi notyfikacji, o której mowa w § 3 ust.2, jak i pomocy zwolnionej z tego obowiązku, zgodnie z § 3 ust. 3.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że niektóre przepisy rozporządzenia zawierają ogólne sformułowania, których interpretacja należeć będzie do podmiotów udzielających pomocy (np. odwołanie w § 5 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 do „wyjątkowych i nieprzewidywalnych okoliczności, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności”). Projektodawca nie doprecyzował ww. sformułowań, ze względu na specyfikę zapisów Wytycznych wspólnotowych, na których wzorował się projektodawca. Wytyczne pozostawiają pewne kwestie niedookreślone, umożliwiając w pewnym zakresie dostosowanie warunków udzielenia pomocy do indywidualnej sytuacji przedsiębiorcy. W ten sposób projektodawca również pozostawia - w pewnych sytuacjach - podmiotom udzielającym pomocy możliwość wzięcia pod uwagę różnorodnych okoliczności, w których przedsiębiorca zwraca się o pomoc na restrukturyzację. Z drugiej strony, w przypadku znacznych wątpliwości dotyczących interpretacji niektórych ogólnych zapisów rozporządzenia, pozostaje możliwość indywidualnej notyfikacji projektu pomocy do Komisji Europejskiej, która oceni jej zgodność ze wspólnym rynkiem.

§ 1 rozporządzenia określa przedmiot regulacji, zgodny z upoważnieniem ustawowym oraz wymienia sektory, do których przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania. Zgodnie z Wytycznymi, przedsiębiorcy działający w tych sektorach nie mogą w ogóle otrzymywać pomocy na restrukturyzację albo stosuje się do nich szczególne zasady udzielania tej pomocy, które nie są ujęte w projekcie rozporządzenia. Wyjątkiem jest tutaj sektor rolnictwa i rybołówstwa, który został wyłączony ze względu na to, że w momencie notyfikowania Komisji Europejskiej projektu programu pomocowego w 2004 r., ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej nie obejmowała tego sektora. W związku z tym, w projekcie rozporządzenia zatwierdzonego przez Komisję Europejską, wyłączono te sektory. Włączenie ich w obecny projekt wiązałoby się z koniecznością powtórnej notyfikacji projektu Komisji Europejskiej. Natomiast sektory te zostaną włączone do nowego rozporządzenia, które zastąpi projektowane obecnie rozporządzenie, po jego wygaśnięciu.

W § 2 zawarto definicje: przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej długookresowej zdolności do konkutowania na rynku, planu restrukturyzacji, pomocy na

restrukturyzację, pomocy na ratowanie, małego i średniego przedsiębiorcy oraz grupy kapitałowej. Definicje te są zgodne z Wytycznymi oraz innymi przepisami prawa wspólnotowego, bądź bezpośrednio odwołują się do tych przepisów. Odnosnie pojęcia „małego i średniego przedsiębiorcy” należy podkreślić, iż pojęcie małego przedsiębiorcy obejmuje również mikroprzedsiębiorcę.

§ 3 ust. 1 zawiera przepis o charakterze ogólnym, stwierdzający że pomocy na restrukturyzację może być udzielona jedynie, gdy jednocześnie spełnione są warunki zawarte w § 4-13 rozporządzenia. W kolejnych ustępach § 3 uregulowano kwestię notyfikacji Komisji Europejskiej pomocy na restrukturyzację, wskazując, w jakich przypadkach pomoc na restrukturyzację stanowi pomoc indywidualną podlegającą zgłoszeniu do Komisji Europejskiej (§ 3 ust. 2), a w jakich pomoc dla małych i średnich przedsiębiorców jest zwolniona z obowiązku notyfikacji (§ 3 ust. 3). Pierwsza sytuacja odnosi się do dużych przedsiębiorców oraz niektórych małych i średnich przedsiębiorców, którzy nie spełniają warunków z ust. 3, natomiast zwolnienie z notyfikacji dotyczy wyłącznie małych i średnich przedsiębiorców spełniających określone w tym przepisie warunki.

§ 4 określa warunki, jakie muszą spełniać wszyscy beneficjenci pomocy na restrukturyzację, niezależnie od ich wielkości: przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc na restrukturyzację muszą spełniać określone w prawie UE kryteria „przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej”, działać na rynku powyżej 3 lata oraz co do zasady nie powinni należeć do grupy kapitałowej. Ten ostatni warunek nie ma zastosowania do przedsiębiorcy, który wykaże, że jego trudna sytuacja ekonomiczna ma charakter wewnętrzny i nie jest wynikiem nieuzasadnionego podziału kosztów w ramach grupy oraz nie może być przezwyciężona przez samą grupę. Nieuzasadniony podział kosztów w ramach grupy następuje wówczas, gdy w celu otrzymania pomocy na restrukturyzację, grupa kapitałowa, w sposób nieuzasadniony z ekonomicznego punktu widzenia, przenosi koszty na przedsiębiorcę należącego do tej grupy tak, aby mógł on zostać uznany za przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

W § 5 zawarto tzw. zasadę „one time last time”, która pozwala na udzielenie przedsiębiorcy pomocy na restrukturyzację wyłącznie raz na 10 lat, a § 6 i § 7 opisują szczególne sytuacje zastosowania tej zasady, m.in. w przypadku przedsiębiorcy należącego do grupy kapitałowej lub przedsiębiorcy przejmującego aktywa beneficjenta pomocy restrukturyzacyjnej. Jeśli chodzi o ten ostatni przypadek, szczególnego wyjaśnienia wymaga przepis § 6 ust. 2 pkt 3, który stwierdza, że zbycie aktywów, w tym w toku postępowania upadłościowego lub naprawczego prowadzonego u przedsiębiorcy, który zbył aktywa, nie może zostać dokonane

w celu uniknięcia zastosowania zasady „one time last time”. Warunek ten wynika z pkt 76 c Wytycznych, który przewiduje, że pomoc na restrukturyzację nie może zostać udzielona przedsiębiorcy przejmującemu aktywa innego przedsiębiorcy, który otrzymał pomoc na ratowanie lub restrukturyzację, jeżeli „upadłość lub zarządzanie sądowe i sprzedaż starego przedsiębiorstwa są jedynie sposobem uniknięcia zastosowania zasady <pierwszy i ostatni raz>”. Zgodnie z Wytycznymi, taka sytuacja może mieć na przykład miejsce, jeżeli trudności przedsiębiorcy przejmującego były łatwe do przewidzenia w chwili przejmowania aktywów „starego” przedsiębiorcy. Przepisy § 8 określają wielkość udziału środków własnych przedsiębiorcy w kosztach restrukturyzacji oraz zawierają definicję pojęcia „środków własnych”, zgodnie z wymogami *Wytycznych*.

§ 9 dotyczy zakresu i rodzaju działań restrukturyzacyjnych, określając sytuacje, w których pomoc na restrukturyzację nie może być udzielona.

W § 10 na przedsiębiorców ubiegających się o pomoc na restrukturyzację nałożono obowiązek przedłożenia podmiotowi udzielającemu pomocy planu restrukturyzacji (w przypadku pomocy indywidualnie notyfikowanej – również analizy rynku). W zakresie wymogów dotyczących treści planu restrukturyzacji i analizy rynku, § 10 odsyła do odpowiednich przepisów *rozporządzenia Komisji (WE) Nr 794/2004*. W przypadku gdy pomoc na restrukturyzację udzielana jest przez więcej niż jeden podmiot (na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa lub na podstawie innych przepisów), § 10 ust. 3 zobowiązuje przedsiębiorcę do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy kopii opinii innych podmiotów o możliwości udzielenia pomocy (opinie te są wydawane na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej). Zgodnie z § 10 ust. 4, udzielenie pomocy na restrukturyzację jest równoznaczne z akceptacją planu restrukturyzacji.

§ 11 nakłada na średniego i dużego przedsiębiorcę obowiązek zastosowania środków wyrównujących zakłócenia konkurencji na rynku, wymieniając przykładowe działania stanowiące takie środki. Zgodnie z *Wytycznymi*, mały przedsiębiorca co do zasady nie musi wprowadzać środków wyrównujących zakłócenia konkurencji na rynku, chyba że funkcjonuje na rynku charakteryzującym się długoterminową strukturalną nadprodukcją. W przypadku przedsiębiorstw działających na takim rynku, zgodnie z pkt 42 Wytycznych, Komisja Europejska może nakazać likwidację działalności w tym zakresie. W takim przypadku, jak przewiduje § 11 ust. 2, pomoc na restrukturyzację przeznaczona na tę działalność może finansować wyłącznie koszty jej likwidacji, w tym koszty pomocy socjalnej dla zwalnianych pracowników lub koszty rekultywacji terenu likwidowanego przedsiębiorstwa. Poza tym,

ponieważ *Wytyczne* nakazują informowanie Komisji Europejskiej o innej pomocy publicznej, z jakiej ma zamiar korzystać duży i średni przedsiębiorca w okresie restrukturyzacji, przepisy ust. 5 nakładają w tym zakresie odpowiednie zobowiązania na ww. przedsiębiorców.

§ 12 zobowiązuje przedsiębiorców do realizacji planu restrukturyzacji zgodnie z jego założeniami oraz reguluje problematykę zmiany planu w czasie trwania restrukturyzacji. W przypadku zamiaru dokonania zmiany w planie restrukturyzacji, która stanowić będzie zmianę pomocy istniejącej, projekt zmiany podlegać będzie notyfikacji na zasadach określonych w art. 9 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

§ 13 odnosi się do kwestii sprawozdawczości z realizacji planów restrukturyzacji przedsiębiorców korzystających z pomocy indywidualnie notyfikowanej Komisji Europejskiej: warunkiem udzielenia pomocy jest zobowiązanie się przedsiębiorcy do przekazywania do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminach określonych w decyzji Komisji Europejskiej, informacji o realizacji planu restrukturyzacji (zakres informacji przewidziany jest w *Wytycznych*, do których jest odesłanie w ww. przepisie). Projekt rozporządzenia, w zakresie upoważnienia ustawowego do jego wydania, nie może nałożyć na przedsiębiorców obowiązków sporządzania i przesyłania do Komisji Europejskiej sprawozdań z realizacji planu restrukturyzacji, czego wymagają *Wytyczne*. Natomiast Prezes UOKiK może wezwać przedsiębiorcę do realizacji ww. obowiązku, powołując się na art. 39 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – przepis ten zobowiązuje beneficjentów pomocy do przekazywania informacji o dotyczącej ich pomocy publicznej, na żądanie Prezesa UOKiK, w zakresie i terminie określonym w żądaniu.

W projekcie rozporządzenia nie uregulowano kwestii sprawozdawczości z realizacji programu pomocowego, gdyż problem ten nie mieści się w zakresie upoważnienia ustawowego. Ponadto problematyka sprawozdań z realizacji programów pomocowych przewidujących udzielenie pomocy na restrukturyzację, powinna być uregulowana w innych przepisach – mających zastosowanie do wszystkich programów pomocowych. Odpowiednie rozwiązanie w tym zakresie powinno zostać przyjęte w terminie umożliwiającym złożenie do Komisji Europejskiej sprawozdania z realizacji projektowanego programu pomocowego w 2008 r. (*Wytyczne* przewidują, że sprawozdania mają być składane z reguły co roku, nie określając konkretnej daty).

W § 15 określono termin, do którego można udzielać pomocy na restrukturyzację w ramach rozporządzenia (do dnia 31.12.2007 r.), a § 16 określa termin wejścia w życie rozporządzenia.

Rozporządzenie będzie obowiązywało jedynie do dnia 31 grudnia 2007 r., gdyż Komisja Europejska zezwoliła na obowiązywanie projektu programu pomocowego do końca 2007 r.

Należy dodać, że pomimo krótkiego okresu obowiązywania, wejście w życie rozporządzenia, a tym samym umożliwienie udzielania pomocy na restrukturyzację na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, jest konieczne ze względu na fakt, że przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej stanowią liczną grupę podmiotów ubiegających się o pomoc w postaci ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Przyjęcie niniejszego projektu rozporządzenia stało się więc tym bardziej pilne, że od dnia 30 czerwca br., *rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis* (Dz. Urz. WE L 10, 13.01.2001, str. 30-32) wprowadziło całkowity zakaz udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom w trudnej sytuacji ekonomicznej.

W tym kontekście należy również wskazać, że rozporządzenie nie zostało wcześniej przyjęte ze względu na długi okres przygotowywania niniejszego projektu, który wiązał się z wieloma czynnikami, m.in.:

- procedura notyfikacyjna trwała przeszło 1,5 roku;
- po notyfikacji program należało dostosować do nowych Wytycznych wspólnotowych, które zostały ogłoszone w październiku 2004 r. (brak interpretacji zapisów Wytycznych, których Komisja dokonuje poprzez stosowanie dokumentu w praktyce);
- ze względu na specyficzny charakter pomocy na restrukturyzację, która uznawana jest przez Komisję Europejską za pomoc najbardziej szkodliwą dla wspólnego rynku, udzielenie jej uwarunkowane jest spełnieniem szeregu obowiązków, które należało po raz pierwszy uregulować w prawie krajowym, wraz z rozdzieleniem zadań i kompetencji pomiędzy różne organy (np. obowiązek przygotowania i realizacji planu restrukturyzacji przewidującego pomoc publiczną w różnych formach, udzielaną przez różne podmioty, na podstawie różnych aktów prawnych; obowiązek dla państwa w zakresie zatwierdzania, monitorowania i kontroli wdrażania planu; dodatkowe obowiązki sprawozdawcze wynikające z realizacji programu pomocowego, i inne);
- powstanie kwestii spornych, dla których przez dłuższy czas nie udawało się znaleźć właściwego rozwiązania.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Rozporządzenie adresowane jest do organów udzielających pomocy na restrukturyzację, a także do przedsiębiorców ubiegających się o taką pomoc.

Podmiotami udzielającymi pomocy zgodnie z rozporządzeniem mogą być wszystkie podmioty, które udzielają ulg w spłacie zobowiązań podatkowych na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, w tym:

1) naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celnego, wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa - jako organ pierwszej instancji,

2) dyrektor izby skarbowej, dyrektor izby celnej - jako:

a) organ odwoławczy odpowiednio od decyzji naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celnego,

b) organ pierwszej instancji, na podstawie odrębnych przepisów,

c) organ odwoławczy od decyzji wydanej przez ten organ w pierwszej instancji,

3) samorządowe kolegium odwoławcze - jako organ odwoławczy od decyzji wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty albo marszałka województwa.

Beneficjentami pomocy na restrukturyzację, udzielanej zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, mogą być przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej w znaczeniu przepisów prawa UE, do których stosuje się przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, za wyjątkiem przedsiębiorców: prowadzących działalność w sektorze hutnictwa żelaza i stali, sektorze górnictwa węgla, sektorze lotnictwa, rybołówstwa i akwakultury oraz produkcji, przetwórstwa lub obrotu produktami wymienionymi w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

W przypadku dużych przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którzy nie spełniają warunków określonych w § 3 ust. 3 rozporządzenia, pomoc może być udzielona wyłącznie jako pomoc indywidualna na restrukturyzację, po dokonaniu notyfikacji i wyrażeniu zgody przez Komisję Europejską na jej udzielenie.

2. Konsultacje społeczne

Projekt został przedstawiony Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego do rozpatrzenia w trybie obiegowym. Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych KWRiST uznał projekt za uzgodniony.

Projekt rozporządzenia nie zostanie przedstawiony do innych konsultacji społecznych z uwagi na fakt, że zawiera regulacje w przeważającej części będące odzwierciedleniem uregulowań UE w zakresie udzielenia pomocy na restrukturyzację. W związku z tym podmioty, które uczestniczyłyby w konsultacjach, nie mogłyby zgłosić propozycji innych, bardziej korzystnych dla siebie warunków udzielania pomocy od tych, które przewidziane są w rozporządzeniu - takie propozycje byłyby sprzeczne z prawem wspólnotowym w tym zakresie.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Do czasu przedstawienia projektu pod obrady Rady Ministrów, żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje powstania dodatkowych kosztów dla budżetu państwa i budżetów jednostek administracji publicznej, gdyż określa jedynie warunki dopuszczalności pomocy państwa na restrukturyzację, nie stanowiąc podstawy prawnej do udzielenia pomocy i nie obligując organów podatkowych do jej udzielenia.

Niemniej jednak należy wziąć pod uwagę, że pomoc na restrukturyzację w formie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, które zostaną udzielone na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, zgodnie z warunkami zawartymi w projektowanym rozporządzeniu, może zmniejszyć wpływy do budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Trudno jest jednak oszacować wysokość tych ulg, gdyż w 2006 r. nie udzielano pomocy na restrukturyzację na podstawie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa.

Z drugiej strony, należy podkreślić, że wsparcie udzielone przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej może zapobiec likwidacji prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Ponadto warunkiem udzielenia pomocy jest przeprowadzenie kompleksowej i efektywnej restrukturyzacji przedsiębiorców, prowadzącej do odzyskania przez nich długookresowej zdolności do konkutowania na rynku. W tym kontekście, pomoc

na restrukturyzację przyczyni się do utrzymania przedsiębiorców na rynku i zwiększenia ich konkurencyjności, co w przyszłości może skutkować wzrostem dochodów budżetowych z tytułu odprowadzanych przez nich podatków.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, na sytuację i rozwój regionalny oraz na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Warunki udzielania pomocy na restrukturyzację zostały sformułowane zgodnie z regulacjami unijnymi tak, żeby naruszenie konkurencji spowodowane udzieleniem pomocy było zrekompensowane przez pozytywne następstwa o charakterze społeczno-gospodarczym (m.in. wsparcie przedsiębiorców, którzy bez otrzymania pomocy nie byłoby w stanie utrzymać się na rynku, utrzymanie miejsc pracy, podniesienie konkurencyjności przedsiębiorców poprzez przeprowadzenie efektywnej i wielopłaszczyznowej restrukturyzacji).

Trudno jest natomiast dokładnie określić, w jakim stopniu projektowane rozporządzenie wpłynie na rynek pracy, rozwój regionalny i konkurencyjność gospodarki.

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki udzielania pomocy na restrukturyzację, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, umożliwiając w ten sposób udzielanie pomocy na restrukturyzację w formie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, na podstawie ustawy-Ordynacja podatkowa. Pomoc ta będzie mogła być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w celu współfinansowania realizacji działań przewidzianych w sporządzonym przez niego planie restrukturyzacji. W związku z powyższym, można założyć, że pomoc udzielana zgodnie z warunkami rozporządzenia, przyczyni się do powstrzymania przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej od ogłoszenia upadłości i likwidacji prowadzonej działalności, jak również do przeprowadzenia restrukturyzacji, w wyniku których odzyskają zdolność do konkurowania na rynku. W ten sposób rozporządzenie będzie miało wpływ na zachowanie miejsc pracy oraz podniesienie konkurencyjności na rynku lokalnym.

Ponadto, w przypadku małych i średnich przedsiębiorców, rozwiązania zawarte w projekcie upraszczają i przyspieszają procedurę udzielania pomocy na restrukturyzację - w większości przypadków, pomoc dla tych przedsiębiorców nie będzie wymagała indywidualnej notyfikacji Komisji Europejskiej (procedura obowiązująca w Unii Europejskiej dla pomocy indywidualnej trwa do 18 miesięcy.).

Należy również podkreślić, że nowe przepisy UE w zakresie udzielania pomocy de minimis zawarte w *rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie*

stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. WE L 10, 13.01.2001, str. 30-32), które obowiązują od 1 stycznia 2007 r., wprowadziły zakaz udzielania pomocy de minimis przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej. Wobec tego, przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w rozumieniu przepisów prawa UE, który ma problemy z terminowym wywiązaniem się z zapłatą należności publicznoprawnych, w tym zobowiązań podatkowych, będzie mógł ubiegać się o ulgi w spłacie ww. zobowiązań wyłącznie w postaci pomocy na restrukturyzację.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przepisy projektu są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

W ramach uzgodnień międzyresortowych, projekt był konsultowany z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, który stwierdził jego zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto projekt został przyjęty przez Komitet Europejski Rady Ministrów.

Specjalista

Agnieszka Kubalewska

tel. 694-4559

Departament Rozwoju i Finansów Gospodarki Narodowej

Wydział Monitoringu Pomocy Publicznej